

**Between Debaters
or
Two things are in contrast
to the rational reasoning:
the rush and the rage**

By Prof. **Const. GE.
ATHANASSOPOULOS**

At the beginning of the day, there was no sign that the 11th of September of 2001 is going to be one of those days that are characterized by the term "cursed days" and which are recorded in the collective memory as undesirable and atrocious. Nevertheless, the consequence of the fatal facts against innocent people, which can only be characterized as a tragedy, labeled this day as a landmark point of the World History, as well as a reference point that the idea of "Revenge", returns to the limelight. As Aristotle has mentioned "...Some people argue that the Justice which is based on reprisals is

**Τοις Εντευξομένοις
ή
Τάχος και οργή
ευβουλία εναντία...**

Του Καθηγητού **Κωνστ. ΓΕ.
ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ**

Η πρωία της 11ης Σεπτεμβρίου 2001 μ.Χ. δεν προοιωνίζετο την πορεία της προς την χορεία των ημερών, οι οποίες ονομάζονται αποφράδες και καταγράφονται υπό της συλλογικής μνήμης ως ανεπιθύμητες και αποτρόπαιες. Αλλά η ροή των εν Νέα Υόρκη γεγονότων σε βάρος αθώων, γεγονότων τραγικών, αιματηρών και θανατηφόρων, έμελλε να την καταστήσει ορόσημο της παγκόσμιας Ιστορίας και σημείο αναφοράς, ότι η ιδέα του «αντιπεπονθός» επανέρχεται στο προσκήνιο, καίτοι και κατ' Αριστοτέλην: «δοκεί δε τισί και το αντιπεπονθός είναι απλώς δίκαιον, ώσπερ οι Πυθαγόρειοι έφασαν· ωρίζοντο γαρ απλώς το δίκαιον το αντιπεπονθός άλλω. Το δε αντιπεπονθός ουκ εφαρμόσται ουδ' επί το διανεμητικόν δίκαιον, ουδ' επί το

the only and unique way to Justice. This is what the Pythagorians have argued defining Justice as paying back to the others exactly the same damage that they have caused to us. Nevertheless, the law of reprisals does not fit with the distributive as well as the remedial justice although some people invoke the opinion about justice which was expressed by Radamanthis who argues that "when somebody is treated in the same unfair way that he treated the others, this the pure justice" (Aristotle "Ethica Nikomaheia" book E', chapter 8 1132 b).

The thousands of innocent dead people, the inexpressible sorrow of other thousands people, the fear "of the day after", the loss of the certainty and the feelings of safety, the enormous materialistic damages, the insult on the prestige of a super power, constitute the basis, with a high possibility, for the acceptance with safety the idea that "... the revenge constitutes justice", with what ever it means in terms of National, Regional, International and World level interest. This idea possibly will be acceptable under the wave of the need to recover the feelings of safety and obtain again the wanted pride as well as in order to punish the criminals.

Nevertheless, the decision for exemplary punishment should not be taken under the pressure that is imposed when facts are taking place. As

διορθωτικὸν (καίτοι βούλονται γε τοῦτο λέγει καὶ το Ραδαμάνθυος δίκαιον· εἰ κε πάθοι τατ' ἔρεξε, δίκη κ' ἰθεία γένοιτο)» (Ἠθικὰ Νικομάχεια, Βιβλ. Ε', Κεφ. 8ον 1132 b κ.ε.). (Τινὲς φρονοῦν, ὅτι το δίκαιο τῶν ἀντιποίνων εἶναι αὐτὸ τοῦτο το δίκαιο. Τοῦτο εἶπαν οἱ Πυθαγόρειοι, οἱ οἱποῖοι ὥρισαν το δίκαιο ὡς ἀνταπόδοση στους ἄλλους, ἐκείνου το ὁποῖο ἐπάθαμε ἀπὸ αὐτοῦς. Ἀλλὰ το δίκαιο τῶν ἀντιποίνων δὲν συμφωνεῖ με τὴν διανεμητικὴ καὶ με τὴν διορθωτικὴ δικαιοσύνη, μολονὸτι μερικοὶ ἐπικαλοῦνται τὴν περὶ δικαίου γνώμη τοῦ Ραδαμάνθυος: ὅταν κάποιος υποστῇ τις συνέπειες τοῦ ἀδίκου, το ὁποῖο διέπραξε, τοῦτο εἶναι καθαρὰ δικαιοσύνη).

Οἱ χιλιάδες ἀθῶοι νεκροὶ, ὁ ἀνείπωτος πόνος ἄλλων χιλιάδων Ἀνθρώπων, ὁ ἀνέκφραστος φόβος «τῆς ἐπομενῆς ἡμέρας», ἡ ἀπώλεια τῆς βεβαιότητας καὶ τῶν ἀσφαλῶν συναισθημάτων, οἱ τεράστιες υλικὲς ζημιές, ἡ προσβολὴ τοῦ γοήτρου μίας υπερδύναμης, εἶναι πολὺ πιθανόν νὰ ὁδηγήσουν ἐκ τοῦ ἀσφαλούς στὴν ἀποδοχὴ τῆς ιδέας «καὶ το ἀντιπεπονθὸς εἶναι ἀπλῶς δίκαιον...», με ὅ,τι αὐτὸ συνέφελκεται σὲ ἐθνικὸ, περιφερειακὸ, διεθνὲς καὶ παγκόσμιον ἐπίπεδο, ὑπὸ το βάρος τῆς ἀνάγκης ἀποκατάστασης συναισθημάτων ἀσφαλείας, ἀνάκτησης τρωθέντος γοήτρου καὶ τῆς τιμωρίας τῶν ἐγκληματιῶν.

Ἀλλ' ἡ παραδειγματικὴ τιμωρία τῶν ἐνόχων δὲν πρέπει νὰ ἀποφασισθεῖ ἐν θερμῷ, διότι «τάχος καὶ οργὴ εὐβουλίᾳ ἐναντία», ὅπως ἐτόνισε ὁ Θουκυδίδης: «Νομίζω δὲ δύο, τα ἐνα-

Thoukidides mentioned: "I think that two things are in contrast to the rational reasoning; the rush and the rage. Between these two, the first is accompanied by foolishness while the second is accompanied by the lack of education and narrow way of thinking.

Though, under the pressure of wailing and mourning, it is possible to exclude the rush and the rage, during the decision taking progress.

In that case, it is possible for the other side to abandon any fear for punishment, which will consequently will lead to such situation that anybody, with out the fear of punishment, will tend to unfairness. "Who is the man that although does not fear of anything, can be fair?" (Aeschelos, Evmenides, 516-524).

The "next day", it is inevitable to mean a lot of things in a diversity of fields: the comfort which comes by time and the necessary punishment of those that are guilty, the exaggeration and the fear, the worry and the uncertainty, the rise of feelings of insecurity in a world which is characterized by lack of security.

Although this world is marked by the Christian encouragement "do not pay back any evil you accept" (Paul: To Romans IB', 17) it seems that the same world is ready to accept the idea ". You ought to damage the enemies.." (Plato: Politeia, 335E)

ντιώτατα ευβουλία είναι: τάχος τε και οργήν, ων το μεν μετά ανοίας φιλεί γίγνεσθαι, το δε μετά απαιδευσίας και βραχύτητος γνώμης», (νομίζω, ότι δύο πράγματα είναι κατ' εξοχήν αντίθετα προς την ορθή σκέψη: η ταχύτητα και η οργή. Εξ αυτών το μεν ένα συνοδεύεται από την ανοησία, το δε άλλο από την έλλειψη μόρφωσης και την στενότητα της αντίληψης).

Υπό το βάρος, όμως, της οίμωγής και των θρήνων είναι δυνατόν να εξοβελισθούν «το τάχος» και «η οργή» κατά την λήψη σκληρών τιμωρών αποφάσεων και εξ άλλης πλευράς είναι δυνατόν να εκλείψει ο φόβος της τιμωρίας, οπότε ο οίος δήποτε μη φοβούμενος οία δήποτε τιμωρία θα δύναται να αδικεί: «τίς γαρ δεδοικώς μηδέν ένδικος βροτών» (Αισχύλου: Ευμενίδες, 516-524); (Ποίος άνθρωπος ουδέν φοβούμενος ημπορεί να είναι δίκαιος;).

Η «επόμενη ημέρα» είναι μοιραίο να συνεπάγεται πολλά και ποικίλλα: την παρηγορία του χρόνου και την αναγκαία τιμωρία των δραστών, την υπερβολή και τον φόβο, την ανησυχία και την αβεβαιότητα, την πρόκληση συναισθημάτων ανασφαλείας σε ένα κόσμο επισφαλή και παρά την περί του αντιθέτου χριστιανική προτροπή «μηδενί κακόν αντί κακού αποδιδόντες» (Παύλου: Προς Ρωμαίους, IB' 17), συνεπάγεται, ακόμη, την αποδοχή της ιδέας «τοis εχθροis βλάβην οφείλεσθαι...» (Πλάτωνος: Πολιτεία, 335 E)...